

ΕΝΑ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΟ ΘΡΙΛΕΡ ΚΑΙ ΜΙΑ ΔΙΕΙΣΔΥΤΙΚΗ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟ ΠΟΣΟ ΣΠΑΡΑΚΤΙΚΑ
ΛΑΘΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΕΙ Η ΜΗΤΡΟΤΗΤΑ. ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΖΗΤΗΘΕΙ.
BOOKLIST

ASHLEY AUDRAIN

ΤΟ ΕΝΣΤΙΚΤΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΗΝΑΚΗΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Λένε συχνά ότι ο πρώτος ήχος που ακούμε στην κοιλιά της μητέρας μας είναι το καρδιοχτύπι της. Στην πραγματικότητα ο πρώτος ήχος που δονεί το ακουστικό μας σύστημα, που τότε δημιουργείται, είναι ο σφυγμός του αίματος της μητέρας μας που κυλά στις φλέβες και τις αρτηρίες της. Δονούμαστε από αυτό τον αρχέγονο ρυθμό ακόμα και προτού καλά καλά αποκτήσουμε αυτιά. Προτού συλληφθούμε, υπήρχαμε εν μέρει ως ωάρια στην ωοθήκη της μητέρας μας. Όλα τα ωάρια που θα διαθέτει ποτέ μια γυναίκα σχηματίζονται στις ωοθήκες της όσο είναι τεσσάρων μηνών έμβρυο στην κοιλιά της δικής της μητέρας. Αυτό σημαίνει ότι η κυτταρική μας ζωή ως ωαρίου ξεκινά στην κοιλιά της γιαγιάς μας. Καθένας μας περνάει πέντε μήνες στην κοιλιά της γιαγιάς του, που εκείνη με τη σειρά της σχηματίστηκε στην κοιλιά της δικής της γιαγιάς. Δονούμαστε στον ρυθμό του αίματος της μητέρας μας προτού καν εκείνη γεννηθεί...

When the Drummers Were Women

Το σπίτι σου λαμποκοπά στη νύχτα θαρρείς και τα πάντα μέσα έχουν πάρει φωτιά.

Οι κουρτίνες που εκείνη διάλεξε για τα παράθυρα είναι μάλλον λινές. Ακριβό λινάρι. Έχουν λεπτή ύφανση, κι έτσι μπορώ να διαβάζω συχνά τη διάθεσή σου. Βλέπω το κορίτσι να παίζει με την κοτσίδα της όσο κάνει τα μαθήματά του. Βλέπω το αγοράκι να πετάει μπαλάκια του τένις στο ταβάνι, τέσσερα μέτρα ψηλά, ενώ η γυναίκα σου πηγαινοέρχεται στο σαλόνι, φορώντας ένα κολάν, και συμμαζεύει τον χαμό της ημέρας. Τα παιχνίδια στο καλάθι. Τα μαξιλάκια στη θέση τους, στον καναπέ.

Απόψε βέβαια έχεις αφήσει τις κουρτίνες ανοιχτές. Ίσως για να δεις το χιόνι να πέφτει. Ίσως για να δει η κόρη σου αν υπάρχει κάνας τάρανδος. Έχει πάψει εδώ και καιρό να πιστεύει σ' αυτά, αλλά το κάνει για σένα. Για χάρη σου, ο κόσμος όλος.

Φοράτε όλοι τα καλά σας. Τα παιδιά φοράνε ασορτί καρδό, κάθονται στον δερμάτινο καναπέ, ενώ η γυναίκα σου τα φωτογραφίζει με το κινητό της. Το κορίτσι κρατάει το αγόρι από το χέρι. Εσύ σκαλίζεις το πικάπ στο πίσω μέρος του δωματίου και η γυναίκα σου σου μιλάει, αλλά εσύ τη σταματάς με μια κίνηση – μάλλον το έχεις βρει. Το κορίτσι χοροπηδάει και η γυναίκα σου αρπάζει το αγόρι και το στριφογυρίζει. Βάζεις ένα ποτό, ούισκι, παίρνεις μια τζούρα, μετά άλλη μία, και ξεγλιστράς από το πικάπ σαν να είναι παιδί που μόλις το έχει πάρει ο ύπνος. Έτσι ξεκινάς πάντοτε να χορεύεις. Παίρνεις το αγόρι. Τινάζει πίσω το κεφάλι. Το γυρίζεις ανάποδα. Η κόρη σου απλώνεται για ένα φιλι από τον μπαμπά και η γυναίκα σου κρατάει το ποτό.

Λιχνίζεται γύρω από το δέντρο και διορθώνει μια σειρά φωτάκια που δεν στέκεται σωστά. Και τότε όλοι σας σταματάτε και σκύβετε ο ένας στον άλλο και φωνάζετε κάτι με μια φωνή, κάποια λέξη, με απόλυτο συγχρονισμό, και όλοι χορεύετε ξανά – αυτό το τραγούδι το ξέρετε απέξω κι ανακατωτά. Η γυναίκα σου ξεγλιστράει από το δωμάτιο και το βλέμμα του γιου της την ακολουθεί μηχανικά. Το θυμάμαι αυτό το αίσθημα. Το να σ' έχουν ανάγκη.

Σπίρτα. Εκείνη επιστρέφει για να ανάψει τα κεριά στο στολισμένο τζάκι κι εγώ αναρωτιέμαι αν τα φιδουγριστά κλαδιά του έλατου είναι αληθινά, αν κουβαλούν τη μυρωδιά από το φυτώριο. Αφήνω τη φαντασία μου, φευγαλέα, να παρακολουθεί τα κλαδιά να φλέγονται όσο εσείς κοιμάστε. Φαντάζομαι τη θερμή, κατακίτρινη λάμψη του σπιτιού σου να μετατρέπεται σε ένα καυτό κόκκινο που τριζοβολά.

Το αγόρι έχει πάρει μια σιδερένια τσιμπίδα και το κορίτσι το παίρνει ήρεμα από τα χέρια του προτού το πάρει χαμπάρι η γυναίκα σου. Η καλή αδελφή. Αυτή που διορθώνει τα λάθη. Αυτή που προστατεύει.

Σπανίως μένω να παρακολουθώ για τόση ώρα, είστε όμως όλοι τόσο όμορφοι απόψε κι εγώ δεν μπορώ να ξεκολλήσω. Το χιόνι, τέτοιο που κολλάει, το χιόνι που εκείνη το πρωί θα μετατρέψει σε χιονάνθρωπο για χάρη του μικρού της αδελφού. Ανοίγω τους υαλοκαθαριστήρες μου, ανάβω τη θέρμανση και προσέχω ότι το ρολόι από 7.29 πάει 7.30. Είναι η ώρα που της διαβάξεις το *Polar Express*.*

* Κλασική πλέον χριστουγεννιάτικη εικονογραφημένη ιστορία του Chris van Allburg, που εκδόθηκε το 1985 και είναι βασισμένη στις παιδικές αναμνήσεις του συγγραφέα. Μιλάει για ένα αγόρι που αμφισβητεί την ύπαρξη του Αϊ-

Η γυναίκα σου είναι τώρα στην πολυθρόνα και σας βλέπει και τους τρεις να χοροπηδάτε τριγύρω στο δωμάτιο. Γελάει και μαζεύει τις μακριές, χαλαρές της μπουκλες. Μυρίζει το ποτό σου και το αφήνει κάτω. Χαμογελάει. Της έχεις γυρισμένη την πλάτη, οπότε δεν βλέπεις αυτό που βλέπω εγώ, ότι κρατάει με το ένα χέρι την κοιλιά της, ότι τη χαϊδεύει ανεπαίσθητα και μετά χαμηλώνει το βλέμμα, ότι έχει παραδοθεί στη σκέψη αυτού που μεγαλώνει μέσα της. Είναι απλώς κύτταρα. Είναι όμως κι ο κόσμος όλος. Στρέφεται προς το μέρος της κι εκείνη επανέρχεται στην πραγματικότητα. Σ' εκείνους που αγαπάει.

Θα σου το πει αύριο το πρωί.

Την ξέρω σαν την παλάμη του χεριού μου.

Χαμηλώνω το βλέμμα στα γάντια που πάω να βάλω. Όταν ξανασηκώνω το βλέμμα μου, το κορίτσι στέκεται στην ανοιχτή εξώπορτα. Το πρόσωπό της είναι μισοφωτισμένο από το φανάρι πάνω από τον αριθμό της οδού σας. Το πιάτο στα χέρια της είναι γεμάτο καρότα και μπισκότα. Θα σου πέσουν ψίχουλα στο χολ. Θα τη συνοδεύσεις και το ίδιο θα κάνει κι εκείνη.

Τώρα με βλέπει στο αυτοκίνητο. Τρέμει. Το φόρεμα που της πήρε η γυναίκα σου της είναι πολύ μικρό· βλέπω τους γοφούς της να μεγαλώνουν, το στήθος της να ανθεί. Με το ένα χέρι βάζει προσεκτικά την κοτσίδα της στον ώμο – μια κίνηση περισσότερο γυναικεία παρά κοριτσίστικη.

Για πρώτη φορά στη ζωή της σκέφτομαι ότι η κόρη μας μου μοιάζει.

Κατεβάζω το παράθυρο του αυτοκινήτου και σηκώνω το

Βασίλη και επιβιβάζεται στο Πολικό Εξπρές για τη χώρα του αγαπημένου του Αγίου. Το 2004 το βιβλίο μεταφέρθηκε στον κινηματογράφο διά χειρός Ρόμπερτ Ζεμέικς, με πρωταγωνιστή τον Τομ Χανκς, αποσπώντας μία υποψηφιότητα για Όσκαρ καλύτερης ταινίας κινουμένων σχεδίων. (Σ.τ.Μ.)

χέρι μου· χαιρετισμός, ένας μυστικός χαιρετισμός. Αφήνει το πιάτο στα πόδια της και σηκώνεται ξανά· μου ρίχνει μια ματιά προτού γυρίσει από την άλλη και επιστρέφει μέσα. Στην οικογένειά της. Περιμένω τις κουρτίνες να τραβηχτούν, εσένα να έρθεις στην πόρτα για να δεις για ποιο λόγο, που να πάρει, έχω παρκάρει έξω από το σπίτι σου μια τέτοια νύχτα. Κι εγώ; Τι να πω κι εγώ; Ότι ήμουν μόνη μου; Ότι μου λείπει; Ότι εγώ έπρεπε να έχω τη θέση της μητέρας μες στο λαμπερό σου σπίτι;

Αντί γι' αυτό, εκείνη τη ξαναρίχνει στα χοροπηδητά στο σαλόνι, κι εσύ πείθεις τη γυναίκα σου να σηκωθεί από την πολυθρόνα. Όσο εσείς χορεύετε κολλητά κι εσύ της χαϊδεύεις την πλάτη, η κόρη μας παίρνει το αγόρι από το χέρι και το οδηγεί στο κέντρο του παραθύρου του σαλονιού. Μια ηθοποιός που βρίσκει τη θέση της στη σκηνή. Το παράθυρο ήταν το τέλειο κάδρο για τους δυο τους.

Μοιάζει του Σαμ. Έχει τα μάτια του. Κι αυτά τα κυματιστά μαύρα μαλλιά που καταλήγουν σε μπούκλες, στις μπούκλες όπου τύλιγα στα δάχτυλά μου ξανά και ξανά.

Νιώθω αναγούλα.

Η κόρη μας κοιτάζει έξω από το παράθυρο προς το μέρος μου· τα χέρια της ακουμπούν στους ώμους του γιου σου. Σκύβει και τον φιλάει στο μάγουλο. Και μετά ξανά. Και ξανά. Εκείνου του αρέσει η τρυφερότητα. Την έχει συνηθίσει. Δείχνει το χιόνι που πέφτει, εκείνη όμως δεν παίρνει το βλέμμα της από πάνω μου. Τον χαϊδεύει στους ώμους σαν να θέλει να τον ζεστάνει. Όπως θα έκανε μια μητέρα.

Έρχεσαι στο παράθυρο και σκύβεις δίπλα στο αγόρι. Κοιτάξεις έξω και μετά ψηλά. Δεν βλέπεις το αυτοκίνητό μου. Δείχνεις τις νιφάδες όπως ο γιος σου και σχηματίζεις ένα μονοπάτι στον ουρανό με το δάχτυλό σου. Του λες για το έλκηθρο. Για τον τάρανδο. Εκείνος ψάχνει μες στη νύχτα προσπαθώντας

να δει αυτό που βλέπεις κι εσύ. Τον πειράζεις κάτω από το πιγούνι. Εκείνη έχει ακόμη κολλημένο το βλέμμα της πάνω μου. Εγώ παραμένω κολλημένη στη θέση μου. Καταπίνω και τελικά αποστρέφω το βλέμμα μου. Εκείνη νικάει πάντα.

Όταν ξανασηκώνω τα μάτια μου, εκείνη είναι ακόμη εκεί, παρατηρώντας το αυτοκίνητό μου.

Σκέφτομαι ότι θα πιάσει την κουρτίνα, αλλά πέφτω έξω. Αυτή τη φορά δεν παίρνω τα μάτια μου από πάνω της. Πιάνω το χοντρό πάκο από χαρτιά δίπλα μου, στη θέση του συνοδηγού, και νιώθω το βάρος των λέξεών μου.

Έχω έρθει για να σου δώσω αυτό.

Είναι η δική μου πλευρά της ιστορίας.

Έσπρωξες πίσω την καρέκλα σου και χτύπησες το βιβλίο μου με την άκρη του μολυβιού σου· εγώ κοίταξα τη σελίδα διστάζοντας να σηκώσω το βλέμμα μου.

«Παρακαλώ;» σου είχα απαντήσει λες και μιλούσαμε στο τηλέφωνο. Έβαλες τα γέλια. Κι έτσι, καθίσαμε εκεί, χαζογελώντας, δύο ξένοι στην πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη που μελετούσαν για το ίδιο μάθημα επιλογής. Πρέπει να υπήρχαν εκατοντάδες φοιτητές στο μάθημα – δεν σε είχα ξαναδεί. Οι μπούκλες σου σου έπεφταν στα μάτια κι εσύ τις στριφογυρίζες με το μολύβι σου. Είχες ένα αλλόκοτο όνομα. Με συνόδευσες ως το σπίτι αργότερα, το απόγευμα· δεν λέγαμε πολλά. Δεν έκρυβες ότι είχες δαγκώσει τη λαμαρίνα, χαμογελώντας μου συχνά. Πρώτη φορά κάποιος μου έδινε τόση σημασία. Φίλησες το χέρι μου έξω από το δωμάτιό μου, κίνηση που έκτοτε μας έφερνε συχνά γέλια.

Δεν αργήσαμε να κλείσουμε τα είκοσι ένα και ήμασταν αχώριστοι. Είχαμε λιγότερο από χρόνο για το πτυχίο. Τον περάσαμε με το να κοιμόμαστε στο κρεβάτι μου και να μελετούμε πιάνοντας τις δύο άκρες του καναπέ, με τα πόδια μας μπλεγμένα. Βγαίναμε στο μπαρ με τους φίλους σου, πάντοτε όμως επιστρέφαμε νωρίς, στο κρεβάτι, στην πρωτόγνωρη θαλπωρή μας. Εγώ

μετά βίας έπινα, κι εσύ είχες χορτάσει τα πάρτι – ήθελες μόνον εμένα. Κανείς στη ζωή μου δεν έδειχνε να νοιάζεται τόσο. Είχα περιορισμένο κύκλο φίλων, που θα τους έλεγες περισσότερο παρέα. Τα είχα δώσει όλα στο να διατηρήσω τους βαθμούς μου για την υποτροφία, οπότε δεν είχα καιρό για αυτό που λέμε «φοιτητική ζωή». Μάλλον δεν είχα καταφέρει να έρθω κοντά με κάποιον αυτά τα χρόνια – μέχρι που σε γνώρισα. Μου έδινες κάτι διαφορετικό. Ξεγλιστρήσαμε από τις κοινωνικότητες και ήμασταν ευτυχείς που είχαμε αυτό που χρειαζόμασταν – εμάς.

Με κυρίευσε η παρηγοριά που βρήκα σ' εσένα – δεν είχα τίποτα μέχρι να σε συναντήσω· έγινες πανεύκολα όλος μου ο κόσμος. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν το άξιζες – φυσικά και το άξιζες. Ήσουν ευγενικός, στοργικός, υποστηρικτικός. Ήσουν ο πρώτος που είπα ότι ήθελα να γίνω συγγραφέας· είχες απαντήσει: «Δεν θα φανταζόμουν τίποτε άλλο για σένα». Καμάρωνα πολύ με τον τρόπο που μας κοίταζαν τα κορίτσια, από ζήλια, λες. Μύριζα τα μαύρα, κερωμένα μαλλιά σου όσο εσύ κοιμόσουν τα βράδια και χάιδευα το χνουδωτό σου πιγούνι για να σε ξυπνήσω το πρωί. Είχα εθιστεί σ' εσένα.

Για τα γενέθλιά μου κατέγραψες τα εκατό πράγματα που λάτρευες πάνω μου. 14. Λατρεύω που φιλοροχαλίζεις με το που σε παίρνει ο ύπνος. 27. Λατρεύω το πόσο υπέροχα γράφεις. 39. Μου αρέσει να γράφω με τα δάχτυλα το όνομά μου στην πλάτη σου. 59. Λατρεύω που μοιραζόμαστε το μάφιν πηγαίνοντας στο μάθημα. 72. Λατρεύω τον τρόπο που ξυπνάς τις Κυριακές. 80. Λατρεύω να σε βλέπω να τελειώνεις ένα καλό βιβλίο και μετά να το κρατάς στο στήθος σου. 92. Λατρεύω που μια μέρα θα γίνεις καλή μητέρα.

«Γιατί λες ότι θα γίνω καλή μητέρα;» Άφησα τη λίστα και για μια στιγμή ένιωσα ότι ίσως δεν με γνώριζες στάλα.

«Και γιατί όχι;» Με πείραζες παιχνιδιάρικα στην κοιλιά.

«Είσαι στοργική. Και γλυκιά. Δεν βλέπω την ώρα να αποκτήσω παιδιά μαζί σου».

Χαμογέλασα βεβιασμένα – τι άλλο να 'κανα;

Δεν είχα γνωρίσει κανέναν με τόσο ενθουσιώδη καρδιά όσο η δική σου.

«Μια μέρα θα καταλάβεις, Μπλάιθ. Οι γυναίκες σ' αυτή την οικογένεια... είμαστε αλλιώς».

Έχω ακόμη μπροστά μου το μανταρινί κραγιόν της μητέρας μου στο φίλτρο του τσιγάρου της. Τη στάχτη που έπεσε στην κούπα μου να κολυμπά στην τελευταία γουλιά του χυμού μου. Τη μυρωδιά του καμένου τoστ μου.

Για τη Σεσίλια, τη μητέρα μου, δεν είχες ρωτήσει παρά ελάχιστες φορές. Σου είχα πει απλώς τα γεγονότα: (1) μας παράτησε όταν ήμουν έντεκα, (2) έκτοτε την είχα δει μόνο δύο φορές, και (3) δεν είχα ιδέα πού βρισκόταν.

Ήξερες ότι κάτι έκρυβα, αλλά δεν με πίεζες – φοβόσουν αυτό που μπορεί να άκουγες. Καταλάβαινα. Όλοι δικαιούμαστε να έχουμε συγκεκριμένες προσδοκίες από τους άλλους και από τον εαυτό μας. Και για τη μητρότητα. Όλοι προσδοκούμε να έχουμε, και να παντρευτούμε, και να είμαστε, καλές μητέρες.